

1021

UCHWAŁA Nr 651 PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 18 września 1954 r.

w sprawie obowiązku dokonywania analizy działalności gospodarczej przedsiębiorstw i zakładów działających według zasad rozrachunku gospodarczego.

Celem wzmocnienia walki o ujawnienie istniejących w gospodarce narodowej rezerw umożliwiających wzrost produkcji, obniżenie jej kosztów własnych, kosztów inwestycji, kosztów obrotu towarowego oraz celem zlikwidowania niedociągnięć w pracy w przedsiębiorstwach i zakładach Prezydium Rządu uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Przedsiębiorstwa i zakłady państwowe, spółdzielcze, spółdzielczo-państwowe, działające według zasad pełnego lub pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, przedsiębiorstwa pod przymusowym zarządem państwowym, sprawowanym przez jednostki państwowe lub spółdzielcze, oraz jednostki budżetowe posiadające niektóre uprawnienia rozrachunku gospodarczego (zwane dalej „jednostkami”) obowiązane są dokonywać co najmniej raz na kwartał szczegółowej analizy swej działalności gospodarczej.

2. Wyniki analizy powinny być wykorzystane dla operatywnego kierownictwa, a w szczególności powinny służyć do:

- 1) ustalania środków zaradczych zapobiegających powstawianiu nieprawidłowości i błędów w gospodarce, ujawnionych w toku analizy,
- 2) rozpowszechniania osiągnięć i doświadczeń pozytywnych.

3. Wyniki analizy powinny być przedyskutowane z aktywnym polityczno-gospodarczym jednostki. Ustalone w toku narady środki zaradcze należy ująć w formę konkretnego planu działania.

§ 2. 1. Analizą należy objąć podstawowe zagadnienia charakteryzujące działalność gospodarczą danej jednostki; wyniki analizy ujmują się w formie opisowej.

2. Analizę poszczególnych zagadnień działalności gospodarczej przeprowadzają właściwe komórki organizacyjne jednostki, a mianowicie komórki: planowania, produkcji, zaopatrzenia, inwestycji, głównego mechanika, księgowości, finansów i inne.

3. Kierownik jednostki wyznaczy komórkę organizacyjną odpowiedzialną za redakcję całości opracowania oraz koordynację prac związanych z analizą.

§ 3. Jednostki obowiązane są przedkładać wyniki analizy oraz plan działania, o którym mowa w § 1 ust. 3, jednostkom wymienionym w rozdziałnikach ustalonych właściwymi instrukcjami w sprawie sprawozdawczości finansowej, najpóźniej w ciągu 15 dni po upływie terminów przewidzianych dla składania sprawozdań finansowych.

§ 4. 1. Jednostki obowiązane do sporządzania zbiorczych sprawozdań finansowych (centralne zarządy, zarządy przemysłu, zjednoczenia, zarządy central handlowych, wojewódzkie zarządy przemysłu terenowego, inne zarządy terenowe, centrały spółdzielni, związki branżowe spółdzielni itp.), dokonują analizy działalności gospodarczej w oparciu o dane sprawozdawcze i wyniki analiz, przeprowadzonych przez podległe im jednostki, oraz inne posiadane materiały. W związku z tym jednostki otrzymujące wyniki analizy działalności gospodarczej podległych im jednostek powinny wyniki te szczegółowo rozpatrzyć, skontrolować prawidłowość wyciągniętych wniosków i ustalonych planów działania, a uwagi swe zakomunikować podległym jednostkom.

2. Jednostki wymienione w ust. 1 składają wyniki analizy działalności gospodarczej według zasad określonych w § 3.

§ 5. 1. Obowiązek ustalony w § 4 ust. 1 rozciąga się odpowiednio na ministerstwa (urzędy centralne) w odniesieniu do zbiorczych sprawozdań i analiz, sporządzanych przez jednostki określone w § 4, jak również do sprawozdawczości przedsiębiorstw bezpośrednio podległych ministrom (kierownikom urzędów centralnych). Analiza działalności gospodarczej resortu powinna uwzględniać wykonanie zadań, wynikających z narodowego planu gospodarczego i budżetu Państwa.

2. Wyniki analiz określonych w ust. 1 powinny być podawane do wiadomości Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Kontroli Państwowej w terminie dni 20 od daty ustalonej dla składania sprawozdań finansowych ministrowi (urzędom centralnym).

3. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) określa komórki organizacyjne w ministerstwach (urzędach centralnych), odpowiedzialne za opracowanie analizy poszczególnych zagadnień oraz za całość prac związanych z analizą działalności gospodarczej.

§ 6. 1. Zobowiązuje się poszczególnych ministrów (kierowników urzędów centralnych) do ustalenia w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrem Finansów wykazu zagadnień, które mają być objęte analizą działalności gospodarczej, dostosowanego do potrzeb branżowych — w ciągu dni 30 od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały.

2. Wykaz ważniejszych zagadnień, które powinny

być objęte analizą w jednostkach przemysłu wielkiego i średniego, podaje się w załączniku.

3. Ministerstwo Finansów obowiązane jest udzielać resortom pomocy w wykonaniu przepisu ust. 1.

§ 7. Traci moc uchwała nr 235 Prezydium Rządu z dnia 24 marca 1951 r. w sprawie badania bilansów i sprawozdań finansowych (Monitor Polski Nr A-28, poz. 362).

§ 8. Wykonanie uchwały porucza się wszystkim ministrom i kierownikom urzędów centralnych.

§ 9. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i stosowana będzie począwszy od III kwartału 1954 r.

Prezes Rady Ministrów: w z. *H. Minc*

Załącznik do uchwały nr 651 Prezydium Rządu z dnia 18 września 1954 r. (poz. 1021).

WYKAZ WAŻNIEJSZYCH ZAGADNIEŃ PODLEGAJĄCYCH ANALIZIE W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁU WIELKIEGO I ŚREDNIEGO

Wykonanie planu produkcji.

Wykonanie planu produkcji pod względem wielkości i asortymentu.

Wielkość produkcji globalnej i produkcji towarowej, określona pieniężnie i wskaźnikami naturalnymi, w porównaniu z planem.

Wprowadzenie i opanowanie nowych rodzajów produkcji.

Wydane zarządzenia, które miały na celu usprawnienie organizacji i technologii produkcji, i ich realizacja. Dyscyplina technologiczna.

Rytmiczność produkcji.

Jakość produkcji. Przyczyny powstawania braków produkcyjnych.

Wydane zarządzenia w dziedzinie walki z brakami produkcyjnymi.

Wykorzystanie odpadków. Organizacja produkcji ubocznej. Wykonanie planu produkcji z odpadków.

Wykonanie planu pracy.

Zapewnienie przedsiębiorstwu siły roboczej. Skład załogi. Płynność załogi. Organizacja werbunku siły roboczej. Szkolenie kadr i podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych. Liczebność aparatu administracyjno-gospodarczego w stosunku do pracowników produkcyjnych.

Wykorzystanie czasu pracy. Dyscyplina pracy. Przeszoje i ich przyczyny. Praca w godzinach nadliczbowych i jej przyczyny.

Wydajność pracy. Wskaźnik wydajności pracy na jednego robotnika okresu analizowanego. Główniejsze czynniki wzrostu wydajności pracy. Zastosowanie nowej techniki. Zastosowanie norm progresywnych. Współzawodnictwo socjalistyczne. Plan oddziaływania w okresie następnym na dalszy wzrost wydajności pracy.

Wzrost przeciętnej płacy robotników w porównaniu z planem. Stosunek wzrostu przeciętnej płacy robotników do wzrostu wydajności pracy.

Kształtowanie się funduszu płac w porównaniu z funduszem planowanym przeliczonym na rzeczywiste rozmiary produkcji. Przyczyny oszczędności lub przekroczenia funduszu płac robotników, pracowników inżynieryjno-technicznych, pracowników administracyjno-gospodarczych.

Zasięg pracy akordowej. Stosunek wynagrodzeń z tytułu premiowania do sumy funduszu płac.

Wynalazczość pracownicza. Wnioski racjonalizatorskie i osiągnięte oszczędności z ich zastosowania. Przedsięwzięte kroki w zakresie ochrony i bezpieczeństwa pracy.

Warunki mieszkaniowe i kulturalno-socjalne załogi. Budownictwo mieszkaniowe.

Wykonanie planu zaopatrzenia.

Wykonanie planu zaopatrzenia pod względem ilości i asortymentu. Równomierność dostaw materiałów. Trudności w zaopatrzeniu. Nie wykorzystane przydziały. Zaopatrzenie pozaplanowe. Wykorzystanie lokalnych możliwości surowcowych i opalowych. Jakość nabytych materiałów. Reklamacje zgłoszone wobec dostawców. Wpływ zaopatrzenia przedsiębiorstwa na rozmiar produkcji. Stan gospodarki magazynowej. Uporządkowanie magazynów materiałów i usprawnienie służby magazynowej. Kształtowanie się zapasów ważniejszych materiałów w stosunku do normatywów. Ujawnienie i sprzedaż nadmiernych i zbędnych zapasów trudnych do upłynienia. Zapobieganie powstawaniu zapasów ponadnormatywnych.

Plan usprawnień w okresie przyszłym aparatu zaopatrzenia techniczno-materiałowego.

Wykorzystanie środków trwałych.

Wykorzystanie zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa. Posiadane rezerwy. Opanowanie nowej techniki (nowych typów urządzeń). Przeszoje w pracy urządzeń i ich przyczyny. Usprawnienie organizacji i podwyższenie jakości robót remontowych. Plan usprawnień na okres przyszły, mających na celu lepsze wykorzystanie urządzeń.

Koszty własne produkcji.

Analiza wykonania planu kosztów produkcji. Wykonanie zadań z zakresie obniżenia planu kosztów własnych produkcji porównywalnej. Analiza wpływu wykonania planu produkcji w asortymencie na obniżenie kosztów własnych produkcji porównywalnej.

Koszt własny całej produkcji towarowej (porównywalnej i nieporównywalnej) w porównaniu z jej planowym kosztem własnym. Koszt własny ważniejszych rodzajów wyrobów w porównaniu z okresem ubiegłym.

Analiza poszczególnych pozycji kosztów własnych produkcji towarowej. Analiza zużycia materiałów. Obniżenie norm zużycia surowców paliwa, prądu elektrycznego itp. Zmiana asortymentu materiałów. Zastosowanie artykułów zastępczych. Wpływ płac na koszty własne produkcji.

Wykonanie preliminarza kosztów wydziałowych i ogólnofabrycznych. Koszty nieprodukcyjne.

Straty produkcyjne z tytułu produkcji wybrakowanej, przeszojów i straty z tytułu odpadków.

Plan obniżenia kosztów własnych produkcji w okresie przyszłym.

Rentowność.

Wykonanie planu sprzedaży, analiza wpływu na rentowność rozmiarów sprzedaży, asortymentu, wykonania zadania obniżenia kosztów własnych, zmian cen sprzedażnych itp. Plan usprawnień na okres przyszły aparatu zbytu.

Wyniki eksploatacji gospodarki nieprzemysłowej (mieszkaniowej i innej). Nie przewidziane w planie straty i zyski. Straty powstałe wskutek anulowania zamówień. Straty z powodu odpisania należności. Wykaz strat i zysków dotyczących lat ubiegłych.

Plan podniesienia rentowności w okresie przyszłym.

Analiza stanu finansowego.

Analiza stanu zapasów. Rozmiary i struktura własnych środków obrotowych przedsiębiorstwa i ich zgodność z ustalonym normatywem. Przyczyny odchyień od ustalonych normatywów zapasów materiałów i półfabrykatów, remanentów produkcji nie zakończonej, zapasów wyrobów gotowych itp. Szybkość obiegu środków.

Stan rozliczeń z budżetem. Stan rozliczeń z bankiem z tytułu amortyzacji.

Wykorzystanie kredytów Narodowego Banku Polskiego i ich zabezpieczenie. Terminowość spłaty kredytów.

Wykorzystanie funduszy specjalnego przeznaczenia (fundusz zakładowy, fundusz popierania produkcji ubocznej i inne). Stan należności i zobowiązań. Wydane zarządzenia w kierunku obniżenia tego stanu.

Stan rozliczeń wewnątrzbranżowych.

Wykonanie przez przedsiębiorstwo zobowiązań w zakresie przyspieszenia obiegu środków. Sposoby przyspieszenia obiegu środków.

Plan polepszenia w okresie przyszłym stanu finansowego przedsiębiorstwa.

Inwestycje.

Przebieg akumulacji środków własnych na inwestycje.

Przebieg realizacji rzeczowego planu inwestycyjnego. Dokumentacja inwestycyjna. Rozmiary i kształtowanie się zapasów inwestycyjnych (elementy i konstrukcje do montażu, materiały inwestycyjne).

Terminowość oddawania inwestycji do użytkowania.

Inwestycje wykonywane sposobem gospodarczym. Celowość wykonywania inwestycji sposobem gospodarczym. Terminowość i prawidłowość rozliczeń refundacyjnych. Koszty wykonanych inwestycji.

Wykonanie planu pokrycia finansowego inwestycji.

Stwierdzone uchybienia w działalności inwestycyjnej i podjęte środki zaradcze.